109234 ـ برخی از فواید حج

سوال

حج چه فوایدی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

«الله متعال بر اساس حکمت خود عبادات گوناگونی را برای بندگان قرار داده تا آنان را بیازماید که کدام‌یک نیکوکارتر و هدایت یافته‌تر هستند، زیرا مردم بر اساس استعدادهایشان متفاوت هستند، برخی انجام نوعی عبادت را به سادگی می‌پذیرند زیرا با آن‌ها سازگاری دارد و نوع دیگر را نمی‌پذیرند و می‌بینی در انجام عبادت اول فرمان پذیر و شتابگرند و برای انجام عبادت دیگر تنبلند و فرمان ناپذیر. اما مومن حقیقی آن است که در برابر خشنودی مولایش ـ عزوجل ـ گردن می‌نهد نه صرفا بر اساس آنچه دلخواه اوست.

تنوع ارکان اسلام نیز به سبب همین تنوع در عبادات است. برخی از این ارکان بدنی محض است و به کار عملی و حرکت جسم نیازمند است مانند نماز، و برخی دیگر بدنی است اما با دوری از چیزهای دوست داشتنی که نفس به آن تمایل دارد مانند روزه، و برخی مالی محض است مانند زکات، و برخی بدنی و مالی است، مانند حج.

بنابراین حج جامعِ میان تکلیف بدنی و مالی است، و از آنجایی که بیش از دیگر ارکان نیاز به خستگی و سفر دارد، الله تعالی آن را تنها یک بار در عمر واجب کرده و توانایی را در انجام آن شرط دانسته. البته توانایی در همه‌ی عبادات شرط است اما در مورد حج داشتن توانایی برجسته‌تر می‌باشد.

حج فواید بسیار بزرگی دارد از جمله:

۱ـ حج انجام یکی از ارکان اسلام است. ارکانی که اسلام جز با آن کامل نمی‌شود، و این نشان دهنده‌ی اهمیت حج و محبت آن نز الله متعال است.

۲ـ حج یکی از انواع جهاد در راه الله است، و برای همین خداوند متعال حج را پس از آیات جهاد ذکر نموده و در صحیح از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ روایت شده که وقتی عائشه ـ رضی الله عنها ـ از ایشان پرسید: آیا زنان نیز جهاد دارند؟ فرمود: بله؛ جهادی که جنگیدن در آن نیست: حج و عمره.

۳ـ پاداش جزیل و اجر بزرگ برای کسی که حج را به همان وجه مشروعش انجام دهد، زیرا پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرموده است: حج مبرور پاداشی جز بهشت ندارد و می‌فرماید: کسی که حج کند و بد دهانی (و زناشویی) و بدکاری نکند، مانند روزی که از مادر زاده شده از گناهانش بیرون خواهد آمد، و از ابوهریره ـ رضی الله عنه ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: حاجیان و عمره‌گزاران فرستادگان الله هستند، اگر از او بخواهند اجابتشان کند و اگر از وی آمرزش خواهند آنان را بیامرزد به روایت نسائی و ابن ماجه.

۴- برپا داشته شدن ذکر الله و بزرگداشت او و اظهار شعائر پروردگار مانند لبیک و طواف خانه و سعی میان صفا و مروه و وقوف در عرفه و شب ماندن در مزدلفه و رمی جمار و ذکر و تکبیر و بزرگداشتی که در پی دارد. در حدیث آمده که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: طواف خانه‌ی کعبه و [سعی میان] صفا و مروه و رمی جمار برای برپا داشته شدن ذکر الله مشروع گشته است.

۵- اجتماع مسلمانان از گوشه و کنار جهان در یک مکان و رد و بدل شدن مودت و محبت و آشنایی آنان با یکدیگر و پند و اندرز و نصیحت و ارشاد به سوی خیر که در این اجتماع رخ می‌دهد.

۶- ظهور مسلمانان و نمایش حضورشان با آن شکوه و عظمت در یک زمان و یک مکان و در حال انجام یک کار با یک شکل و لباس. همه در یک زمان در مشاعر می‌ایستند و یک کار انجام می‌دهند، با یک لباس، یک ازار و ردا، در کمال فروتنی و خشوع در برابر الله عزوجل.

۷ـ خیر دینی و دنیوی که در حج رخ می‌دهد و تبادل منافع میان مسلمانان. برای همین است که الله متعال می‌فرماید:

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ [حج: ۲۸]

(تا شاهد منافع خویش باشند).

و این نفع دنیا و آخرت را در بر می‌گیرد.

۸ـ همینطور قربانی‌های واجب و مستحبی که هم بزرگداشت حرمت‌های خداوند به حساب می‌آید و هم با خوردن یا اهدای این قربانی‌ها از آن بهره برده می‌شود و همچنین صدقه‌ای برای مستمندان است. بنابراین منافع و حکمت‌ها و اسرار حج بسیار است».